

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes lēmumam, ar ko groza Padomes Lēmumu 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā"

COM (2006) 273 galīgā redakcija — 2006/0098(CNS)

(2006/C 324/09)

Padome saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 37. pantu 2006. gada 22. jūnijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par augstāk minēto tematu:

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa atzinumu pieņēma 2006. gada 8. septembrī. Ziņotājs — **Leif E. Nielsen kgs.**

Sakarā ar Komitejas jauno pilnvaru termiņu pilnsapulce nolēma balsot par šo atzinumu oktobra plenārsesijā un saskaņā ar Reglamenta 20. pantu iecēla Nielsen kgu par galveno ziņotāju.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja savā 430. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 26. oktobrī, vienbalsīgi pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 ES līdzfinansēšanas mehānisms attiecībā uz slimību profilaksi un kontrolpasākumiem veterinārijas jomā ir attīstījies pakāpeniski, un tas ir pielāgots, lai atspoguļotu minētajā jomā gūto pieredzi. Līdzfinansēšanas mehānisms šobrīd tomēr ir būtiski jāpārskata, lai ņemtu vērā turpmākās attīstības tendences, tostarp tirdzniecības pieaugumu. EESK novēros minēto procesu un vēlas konstruktīvi piedalīties tā formas un praktiskā satura veidošanā.

1.2 EESK atbalsta Komisijas priekšlikumu, kurā pagaidām gan ir ietvertas tikai ierobežotas izmaiņas un pielāgojumi. Minētās izmaiņas un pielāgojumi ir saistīti ar priekšlikumiem, kas izvirzīti vispārējās politikas veterinārajā jomā provizorisksajā novērtējumā, un vienkāršots administratīvais režīms un daudzgadu plānošana vienmēr ir ļoti vēlama mērķi. EESK atbalsta arī priekšlikumu par finansiālās palīdzības piešķiršanu tirdzniecības un importa procedūru datorizācijas un integrētu datorizēto veterinārās nozares sistēmu izveides jomā. Lietderīgs ir arī ierosinātais slimību un zoonožu saraksts, kā arī vienkāršotā procedūra minētā saraksta grozīšanai.

2. Vispārīga informācija

2.1 Komisija ir uzsākusi ES vispārējās politikas dzīvnieku veselības jomā novērtēšanu. Novērtēšanā ietilpst to pašreizējo finanšu instrumentu izmaksu lietderības novērtējums, kas paredzēti dzīvnieku slimību un zoonožu novērošanas, kontroles

un apkarošanas pasākumiem. Uzmanība tiek veltīta arī visefektīvākajiem veidiem, kā mudināt ražotājus veikt nepieciešamos profilaktiskos pasākumus. Pamatojoties uz minētā novērtējuma rezultātiem, varētu ierosināt alternatīvus risinājumus veidam, kādā pašreiz Kopiena piešķir finansiālo atbalstu dalībvalstīm ⁽¹⁾. Pašlaik Komisija ir ierosinājusi tikai dažus, ierobežotus pielāgojumus, kas nav saistīti ar politikas izmaiņām dzīvnieku slimību un zoonožu apkarošanas, kontroles un uzraudzības jomā. Priekšlikumā ir paredzēts veikt tikai tieši piemērojamas un acīmredzami nepieciešamas izmaiņas, kas ir izrādījušās lietderīgas pastāvīgā novērtējuma gaitā.

2.2 Komisijas priekšlikumā ir vienkāršotas dzīvnieku slimību un zoonožu apkarošanai, uzraudzībai un kontrolei paredzēto valsts programmu apstiprināšanas un finansēšanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu programmas vienā reizē var apstiprināt un finansēt laika posmam, kas nepārsniedz sešus gadus. Līdz šim, kaut arī dalībvalstis bija tiesīgas iesniegt daudzgadu programmas, Komisija nav spējusi vienā reizē apstiprināt šādu programmu finansējumu laika posmam, kas pārsniedz vienu gadu. Izvirzīts ir arī priekšlikums paplašināt finanšu noteikumu darbības jomu, lai pilnveidotu informācijas politiku saistībā ar dzīvnieku veselību un pārtikas nekaitīgumu dzīvnieku izcelsmes produktos, kā arī integrētu datorizēto veterinārās nozares sistēmu izmantošanu ⁽²⁾.

2.3 Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem finansiālo palīdzību var sniegt, lai segtu izdevumus, kas dalībvalstīm radušies saistībā ar tādu valsts programmu finansēšanu, kuras paredzētas 23 dzīvnieku endēmisko slimību un 8 zoonožu vai epizootiju

⁽¹⁾ Kā pamatu minētajam novērtējumam ārējie eksperti ir izstrādājuši plašu ziņojumu ("Kopienas Dzīvnieku veselības aizsardzības politikas (CAHP) laika posmā no 1995. līdz 2004. gadam novērtējums un turpmākās alternatīvas", 2006. gada 25. jūlijs, http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/final_report_en.htm).

⁽²⁾ Padomes Lēmuma 90/424/EEK 37.a pantā ir paredzēta Kopienas finansiālā palīdzība veterinārās robežkontroles procedūru datorizācijai. Tas ir t.s. *Shift* projekts, un atbilstošā datorizētā veterināro iestāžu sakaru sistēma (*Animo*) ir aizstāta ar integrēto sistēmu *Traces*, kas visām dalībvalstīm ir obligāta no 2005. gada 1. janvāra.

apkaršanai, kontrolei un uzraudzībai ⁽³⁾. Šo sarakstu pēc Komisijas ierosinājuma var papildināt vai grozīt Padome ar kvalificētu balsu vairākumu. Lai sekmētu skaidrāku prioritāšu noteikšanu, Komisija ierosina saīsināt to slimību sarakstu, kuru izskaušanai tiek piešķirts līdzfinansējums. Komisija paskaidro, ka saraksts ir sagatavots, pievēršot vairāk uzmanības slimību ietekmei uz sabiedrības veselību, starptautisko tirdzniecību un Kopienas iekšējo tirdzniecību; tiek ierosināts arī apvienot slimību un zoonožu sarakstus un paredzēt vienādas procedūras finansiālā atbalsta piešķiršanai ⁽⁴⁾. Kā norāda Komisija, tādējādi būs iespējams efektīvāk izmantot esošos resursus un nodrošināt dalībvalstu prioritāšu ciešāku saikni ar ES prioritātēm, kā arī to labāku saskaņotību ar citām valstu programmām. Tiek ierosināts arī jebkādos turpmākos saraksta grozījumus pieņemt saskaņā ar regulatīvās komitejas procedūru; Komisija uzskata, ka tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz jaunām slimībām, kuras rada apdraudējumu gan dzīvnieku veselībai, gan sabiedrības veselībai.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1 Kopienas līdzfinansēšanas pasākumi dzīvnieku infekcijas slimību un zoonožu apkaršanai, uzraudzībai un kontrolei vienmēr ir izraisījuši ievērojamu interesi, tās iemels ir šo slimību kompleksais raksturs un sekas, kā arī ar šādiem pasākumiem saistīto izmaksu apmērs. Tomēr, lai apkarotu nopietnas dzīvnieku infekcijas slimības, ir nepieciešamas skaidras finanšu procedūras, un visos gadījumos no paša sākuma jābūt garantijām, ka tiks izmaksāta kompensācija pilnā apmērā, piemēram, gadījumos, kad ir jānokauj dzīvnieki vai jāiznīcina produkti. Citādi pastāv risks, ka jebkuras nopietnas dzīvnieku infekcijas slimības uzliesmojuma vai iespējama uzliesmojuma gadījumā veiktie pasākumi sākotnēji var būt pārāk neefektīvi, tādējādi izraisot vēl tālejošākas sekas. Jo īpaši tas attiecas uz valstu politikas veidošanas procesiem. Turklāt nopietnas dzīvnieku infekcijas slimības uzliesmojums nereti piesaista lielu sabiedrības uzmanību, izraisot patērētāju masveida reakciju pat tad, ja tam nav nekāda tieša un neapstrīdama sakara ar pārtikas nekaitīguma aspektiem.

3.2 Lielāka tirgus pieejamība, ilgāki pārvadājumu laiki un dzīvnieku koncentrācija dažādos veidos paaugstina slimību izplatīšanās risku un attiecīgi palielina profilakses un kontroles pasākumu ekonomisko atdevi. Arī tādēļ ir nepieciešams Kopienas vispārējās politikas dzīvnieku veselības jomā novērtējums, tostarp detalizētāks to spēkā esošo finanšu instrumentu

⁽³⁾ Iemaksas, kas paredzētas valsts kontroles pasākumiem un programmām, parasti sedz 50 % izdevumu un 60 % izdevumu, kas saistīti ar mutes un nagu sērgu.

⁽⁴⁾ Pašreizējā sarakstā ietilpst šādas ar ražošanu saistītas slimības: infekciozais liellopu rinotraheīts/infekcionais pustulozais vulvovaginīts (IBR/IPV), govju enzootiskā leikoze, Aujeski slimība, salmonella pullorum, salmonella gallinarum, Maedi/Visna, kazu artrīta un encefalīta vīruss (CAEV), Johne slimība (paratuberkuloze), mycoplasma gallisepticum un dažas kukaiņu pārnēsātas slimības Francijas aizjūras departamentos.

izmaksu lietderības novērtējums, kas paredzēti dzīvnieku slimību un zoonožu novērošanas, kontroles un apkaršanas pasākumiem, kā arī ganāmpulkos nepieciešamajiem profilakses pasākumiem. EESK vēlas aktīvi piedalīties vajadzīgo līdzfinansēšanas mehānismu veidošanā attiecībā uz valstu programmām — arī tādēļ, lai izveidotu saskaņotāku un efektīvāku satvaru pārtikas nekaitīguma politikai, nodrošinot labāku pārredzamību.

3.3 Šajā sakarā EESK izsaka nožēlu par to, ka pašreizējie noteikumi ir neskaidri un sarežģīti, un saistībā ar turpmākajiem grozījumiem aicina izveidot saprotamāku un saskaņotāku sistēmu, kā arī līdzfinansēšanas noteikumu labāku klasifikāciju. Tādēļ visā ES būtu jāidentificē un jāatvieglo attiecīgo tiesību aktu izmantošana pašajā dzīvnieku veselības un pārtikas nekaitīguma jomā. Tādējādi tiks sekmētas arī Komisijas un dalībvalstu aktivitātes starptautiskajā līmenī, uzlabojot ES tirdzniecības partneru un kaimiņvalstu izpratni par ES tiesību aktiem, kā arī uzlabojot pārredzamību. Arī informācijas vākšana un izplatīšana sekmēs noteikumu efektīvāku ieviešanu.

4. Īpašas piezīmes

4.1 EESK uzskata, ka minētais priekšlikums, kas paredz valstu daudzgažu programmu apstiprināšanas un finansēšanas kārtību, acīmredzami sekmēs administratīvo vienkāršošanu un veicinās programmu mērķu sekmīgāku sasniegšanu. Tas arī veicinās labāku un efektīvu administrēšanu, tādējādi nodrošinot Kopienas līdzekļu labāku izmantošanu.

4.2 Lai varētu efektīvāk izstrādāt un piemērot tiesību aktus šajā jomā, jāapkopo un jāizplata esošā informācija par dzīvnieku veselību un pārtikas nekaitīgumu. Nākotnē būs īpaši svarīgi ieviest pārredzamāku Kopienas likumdošanu un ar to iepazīstināt attiecīgās iestādes, ražotājus un patērētājus.

4.3 Tādēļ EESK atbalsta priekšlikumu par to, ka ES sniedz finansiālu ieguldījumu informācijas politikas izveidē dzīvnieku veselības, dzīvnieku labturības un dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktu nekaitīguma jomā, tostarp finansiāli atbalsta tādu informācijas rīku ieviešanu un attīstību kā, piemēram, attiecīga datu bāzi, kurā apkopo un glabā visu informāciju, kas saistīta ar Kopienas tiesību aktiem par dzīvnieku veselību.

4.4 Tāpat ir jāņem vērā tehniskā attīstība, kas panākta veterināro procedūru datorizācijas jomā, un jānodrošina

nepieciešamie resursi integrēto datorizēto veterināro sistēmu mitināšanai, pārvaldībai un uzturēšanai.

4.5 To dzīvnieku slimību un zoonožu sarakstam, kuru gadījumā var tikt piešķirts līdzfinansējums, būtu jāatspoguļo prioritātes, kas noteiktas, ņemot vērā šo slimību un zoonožu potenciālo ietekmi uz sabiedrības veselību un starptautisko un Kopienas iekšējo tirdzniecību ar dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produktiem. EESK piekrīt ierosinājumam, ka galvenā uzmanība būtu jāpievērš zoonozēm un sabiedrības veselībai, nevis tādām dzīvnieku slimībām, kas pirmām kārtām saistītas ar audzēšanas procesu, un atbalsta priekšlikumu apvienot slimību

un zoonožu sarakstu un noteikt vienādu procedūru Kopienas finansiālā atbalsta piešķiršanai.

4.6 Protams, tehniskās un informācijas prasības izskaušanas, kontroles un uzraudzības programmām, kam tiek lūgts Kopienas finansējums, ir regulāri un laicīgi jāatjaunina un jāprecizē, lai tās atbilstu tehniskajam un zinātniskajam progresam un atsauksmēm, kuru pamatā ir pieredze, kas gūta, ieviešot programmas. Tādēļ, atbilstoši priekšlikumam, ir jādod iespēja Komisijai pieņemt un vajadzības gadījumā atjaunināt šos tehniskos kritērijus, piemērojot regulatīvās komitejas procedūru.

Briselē, 2006. gada 26. oktobrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Dimitris DIMITRIADIS